

MEMO VAN DE WETHOUDER

Bestemd voor : Gemeenteraad
Van : Matthijs Sikkes
Betreft : Elektriciteitsnet Noord-Holland bereikt nu overal maximale capaciteit voor afname

Datum : 20 oktober 2023

Aanleiding

Woensdag 18 oktober 2023 heeft minister Jetten van Klimaat maatregelen aangekondigd die ervoor moeten zorgen dat er ondanks het volle stroomnet in de toekomst voldoende ruimte blijft voor woningbouw, economische ontwikkeling, de verduurzaming van huishoudens, mobiliteit en ook bedrijven zoveel mogelijk door kunnen gaan.

Vraag groeit sneller dan uitbreiding stroomnet

Huishoudens installeren zonnepanelen, warmtepompen en laadpalen voor elektrische auto's en bedrijven stappen van het gas af. Dit is mede door de hoge energieprijzen nog meer in een stroomversnelling geraakt. De uitbreiding van het elektriciteitsnet kan de snel stijgende vraag naar ruimte op het net niet bijhouden. De netbeheerders hebben bekendgemaakt dat de vraag naar ruimte op het elektriciteitsnet explosief is gegroeid en het net in vrijwel heel Nederland zo goed als vol zit.

Ook in Noord-Holland is de maximale capaciteit bereikt

Parallel aan de landelijke maatregelen hebben in onze provincie de netbeheerder Liander en Tennet, de landelijke netbeheerder van het hoogspanningsnet, in een brief aan alle colleges van Burgemeester en Wethouders laten weten dat ook in onze provincie de maximale capaciteit is bereikt voor afname van elektriciteit.

De netbeheerders geven aan dat:

- Grootverbruikklanten op de wachtlijst komen voor nieuw of meer vermogen;
- Er geen gevolgen zijn voor huishoudens en kleinverbruikers;
- Netversterking en flexibel vermogen een oplossing is;
- Samenwerking en in gesprek blijven met gemeenten en provincie cruciaal is.

Nog geen grote gevolgen voor Diemen

Diemen heeft voornamelijk kleinverbruikers en die ondervinden nog geen gevolgen. Ook voor Diemense huishoudens heeft de netcongestie nog geen gevolgen. Inwoners kunnen nog altijd zonder belemmeringen zonnepanelen, laadpalen of een warmtepomp installeren..

Het is in Diemen niet te verwachten dat er op korte termijn nieuwe grootverbruikklanten zich vestigen.

Woningbouwplannen Diemen

De woningbouwplannen in Diemen zijn meegenomen in de ramingen van Liander. Dit is gebeurd in het kader van het opstellen van het Energiesysteem Actieplan (ESAP) voor de regio Amstelland. Volgens Liander zijn deze woningbouwplannen dan ook meegenomen in de prognose naar TenneT en zullen deze woningen van elektriciteit kunnen worden voorzien. Collectieve voorzieningen, voor wonen, met een grootverbruik-aansluiting vallen hier ook onder. Hierbij geldt dat het aantal aan te sluiten woningen maatgevend gaat worden voor de toe te kennen transportcapaciteit. Een collectieve oplossing heeft daarbij volgens Liander een kleinere impact dan allemaal individuele warmtevoorzieningen.

Liander maakt daarbij wel een voorbehoud. Het restvermogen is gebaseerd op woningbouw en organische groei van bestaande kleinverbruikers. Op het moment dat maatschappelijk prioriteren wordt toegestaan kan dat impact hebben op het restvermogen in het net. Als bijvoorbeeld wordt besloten om een ziekenhuis met prioriteit aan te sluiten dan kan dat gevolgen gaan hebben voor de nieuwbouw van woningen in de regio.

Netbeheerders nemen op dit moment verzoeken om transportcapaciteit in behandeling op volgorde van binnenkomst ('first come, first served'). Deze verplichting volgt uit de Netcode elektriciteit. Uit het Landelijk Actieprogramma Netcongestie is de sterke wens naar voren gekomen om transportverzoeken in het geval van netcongestie maatschappelijk te kunnen prioriteren en dus op een andere volgorde in behandeling te kunnen nemen.

De Autoriteit Consument & Markt (ACM) bereidt daarom een wijziging van de Netcode elektriciteit voor, om op basis van objectieve en transparante criteria af te kunnen wijken van het 'first come, first served'-beginsel, en voorrang te kunnen geven aan transportverzoeken van partijen die een groot algemeen belang dienen. Het ontwerpbesluit voorziet daarom in een prioriteringskader dat bestaat uit vier hoofdcategorieën:

Nr.	Categorie	Toelichting
1.	Congestieverzachter	Een partij waarvan de netbeheerder vaststelt dat het toekennen van transportcapaciteit aan deze partij ertoe leidt dat er transportruimte op het net beschikbaar komt.
2.	Veiligheid	Noodhulp, politie en defensie, penitentiaire inrichtingen en waterveiligheid.
3.	Basisbehoeften	Gezondheidszorg, woningbehoefte, waterbeheer, afvalbeheer, onderwijs, en openbaar vervoer.
4.	Verduurzaming	a. Producent van duurzame elektriciteit krijgt voorrang op producent van niet-duurzame elektriciteit; b. Afnemers van elektriciteit die grootschalig en bovenwettelijk verduurzamen krijgen voorrang, mits daar bindende afspraken met de overheid over zijn gemaakt.

Dit ontwerpbesluit lag ter consultatie tot 5 oktober en zal daarom naar aanleiding van de reacties nog inhoudelijk wijzigen.

Diemen werkt samen op provinciaal en regionaal niveau

Diemen werkt samen met de netbeheerders op twee niveaus. Op provinciaal niveau in de Taskforce energie-infrastructuur Noord-Holland. En op regionaal niveau vindt er overleg plaats met de andere Amstelgemeenten en Liander in het kader van het hiervoor genoemde Energiesysteem Actieplan ESAP) Amstelland. Inzet is om met elkaar tot oplossingen te komen voor nu en in de nabije toekomst. Concreet gaat het dan over maatregelen voor uitbreiding van het stroomnet. Gemeenten hebben daarbij een rol in het beschikbaar krijgen van grond, aanpassen van ruimtelijke plannen en het verlenen van bijvoorbeeld vergunningen. Tegelijk gaat het ook over slimmer gebruik van het bestaande net.

Zie hiervoor verder ook de notitie met een overzicht van de ontwikkelingen op het gebied van de energie hoofdinfrastructuur d.d. 14-9-2023 die is toegelicht in de Commissie Ruimte op 3 oktober 2023.

Netversterking en flexibel vermogen als oplossing

De structurele oplossing voor netcongestie op afname is de grootschalige uitbreiding van het hoogspanningsnet in Noord-Holland. De netbeheerders doen er alles aan om het elektriciteitsnet zo snel mogelijk uit te breiden. De jaarlijkse investeringen verdubbelen komende tijd van € 4 miljard naar jaarlijks € 8 miljard vanaf 2025. De projecten die hiervoor nodig zijn staan reeds in het Investeringsplan van TenneT. Met de realisatie van deze projecten zal de transportcapaciteit geleidelijk worden vergroot. Voor onze regio Noord-Holland Zuid, inclusief Amsterdam, zal de volledige vergroting van de transportcapaciteit tussen 2031 en 2033 bereikt zijn.

Meer informatie

De netbeheerders organiseren voor ondernemers in Noord-Holland een webinar op 25 oktober van 11.00 - 12.00 uur. Tijdens deze onlinebijeenkomst krijgen ondernemers meer informatie over de recente ontwikkelingen op het elektriciteitsnet en gaan de netbeheerders met ondernemers in gesprek over het beschikbaar stellen van flexibel vermogen en spitsmijden.

Dit webinar is ook toegankelijk voor raadsleden, bestuurders en ambtenaren. Aanmelden voor dit webinar kan via deze link: <https://webinarnetcongestienh.tennet-events.eu/>

Bijlagen:

- Brief van Tennet en Liander aan colleges van B&W
- Q&A